



ACADEMIA ROMÂNĂ
ȘCOALA DE STUDII AVANSATE A ACADEMIEI ROMÂNE
ȘCOALA DOCTORALĂ ISTORIE ȘI ARHEOLOGIE
Conferința Științifică a Doctoranzilor
- ediția III, 30-31 octombrie 2025 -

Secțiunea Arheologie

ACCES ZOOM:

Joi, 30 octombrie

9:45-10:00 Deschiderea lucrărilor

10.00-11.00 – Prof. dr. Stefan Alexandrov, Morminte tumulare de epoca bronzului din Bulgaria

11:00-13:00 Lucrări în plen

Moderator: dr. Adina Boroneanț

- 11.00-11.25 - Toma Andrei Bucuroiu, *Arta rupestră neolitică din Valcamonica*
- 11.25-11.50 - David-Alexandru Baci, *Studiu preliminar al materialului faunistic descoperit într-un complex eneolitic timpuriu din așezarea de la Alexandria, punctul „Limonagiul” (jud. Teleorman).*
- 11.50-12.15 - Xenia Pop, *Contribuții privind exploatarea animalelor în cadrul comunității eneolitice Bodrogkeresztúr. Studiu de caz: Situl de la Pecica-Duvenbeck*
- 12.15-12.40 - Iacob Mihaela-Cristina, *Antracologia culturii Gumelnița. Considerații preliminare*

- 12.40-13.05 – Ioana Cosmina Hriniciuc, *Câteva considerații despre contribuțiile arheologiei experimentale în studiul utilajului litic cioplit*

13:05-13:30 – Pauză de prânz

Moderator: dr. Cristian Schuster

13:30-15:35 Lucrări în plen

- 13:30-13:55 - Talida Radu, *Simboluri ale elitei în epoca bronzului. Sceptrul de piatră de la Zurbaua*
- 13:55-14:20 - Noria Petrache, *Dieta și mobilitatea comunităților umane din regiunea Dunării Inferioare, la începutul mileniului 1 î.Hr. Studiu de caz: Însmormântările din așezările culturii Babadag*
- 14:20-14:45 - Bianca Profîran, *Agenți ai memoriei. Agentivitatea socială a pieselor elenistice de orfevrărie în contextele funerare tomitane*
- 15:45-15.10 - Ioana Costina Dorcu, *Evoluția reprezentării lui Apollo pe monedele din Tomis și Histria: de la idealul arhaic la simbol imperial*
- 15:10-15.35 - Palamiuc Ștefan Daniel, *Un lot de ștampile amforice elenistice descoperite la Valu lui Traian (Valea Seacă) Secolele III-II î.Chr.*

15:35-15:45 Pauză

15:45-18.40 Lucrări în plen

Moderator: dr. Daniela Marcu Istrate

- 15.45-16.10 - Dinu Horia, *Arheozoologia sectorului “Acropolă Centru-Sud” din cadrul cetății Histria*
- 16.10-16.35 - Andrei Daniel Barbu, *O reevaluare a situației descoperirilor arheologice din teritoriul comunei Prejmer, jud. Brașov*
- 16.35-17.00 - Roxana Ciriț, *Intervenții post-ardere asupra ceramicii La Tène din estul Bazinului Carpatic: practici de recondiționare*
- 17.00-17.25 - Alin Diaconu, *Un complex atribuit culturii Militari – Chilia, descoperit în situl Parepa 3 (com. Tomșani, jud. Prahova)*
- 17.15-18.50 – Cătălina State, *Raluca Postolea, Biserica fortificată din Homorod în lumina cercetărilor arheologice recente*

**Secțiunea Arheologie
REZUMATE**

Arta rupestră neolitică din Valcamonica

Drd. Toma-Andrei Bucuroiu

Institutul de Arheologie "Vasile Pârvan", București

Valcamonica nu este doar primul sit UNESCO al Italiei, ci și primul sit UNESCO de artă rupestră, înregistrat în 1979. Listarea sa în patrimoniul UNESCO se datorează atât arcului cronologic foarte extins acoperit de inciziile în piatră (din epi-paleolitic și până în perioada medievală) cât și repertoriului foarte vast de figuri. Acestea în urmă apar odată cu pătrunderea elementelor neolitice în vale și reprezintă un fenomen figurativ întâlnit doar pe Muntele Bego (Alpii Maritimi, Franța) și în Valcamonica. Având în vedere datarea lor în neoliticul târziu (primele figuri, cele mai „simple”, ar apărea în jurul a 4200 B.C.) și formele lor cvasi-geometrice, acestea au fost interpretate de către varii autori drept fiind cele mai vechi hărți și reprezentări topografice din lume. În opinia lor, sunt reprezentate câmpuri cultivate, turme de vite, ogrăzi și hambare. Mai nou, diverși cercetători au speculat chiar și asupra tipului de societate care ar fi existat la Valcamonica în perioada respectivă doar în baza acelor figuri. În ciuda vechimii acestei teorii, care apare în 1913 în contextul descoperirilor de pe Muntele Bego, aceasta nu a fost supusă niciodată temeinic criticii, și nici nu a fost propusă o alternativă. Prezentarea de față are ca obiectiv expunerea repertoriului figurativ al artei rupestre neolitice din Valcamonica, a elementelor de datare ale acesteia și a teoriei interpretative.

*

**Studiu preliminar al materialului faunistic descoperit într-un complex eneolitic timpuriu
din așezarea de la Alexandria, punctul „Limonagiul” (jud. Teleorman)**

Drd. Baci David-Alexandru

Institutul de Arheologie „Vasile Pârvan”, București

Cercetarea prezintă analiza faunistică a materialului osteologic descoperit în complexul eneolitic timpuriu aparținând culturii Gumelnița A1, identificat la Alexandria, punctul „Limonagiul” (jud. Teleorman), în urma cercetărilor arheologice preventive desfășurate între anii 2019–2021. Lotul analizat cuprinde 10.252 de resturi, cu o greutate totală de aproximativ 169,7 kg, dintre care 97,7% provin de la mamifere și 2,3% de la moluște. Gradul ridicat de fragmentare și prezența urmelor antropice de dezarticulare și descărnare indică faptul că materialul are un caracter menajer, rezultat din activități de procesare și consum alimentar.

Fauna domestică domină ansamblul osteologic (98,68%), fiind reprezentată în principal de vită domestică, urmată de ovicaprine, porc și câine. Fauna sălbatică (1,32%) este slab reprezentată numeric, dar diversă taxonomic, incluzând bour, cerb, căprior, cal sălbatic, vulpe, bursuc, iepure de câmp și castor. Analiza profilurilor de mortalitate evidențiază o exploatare mixtă a bovinelor și ovicaprinelor, destinate atât producției de carne, cât și celei de lapte, în timp ce porcinele erau crescute exclusiv pentru carne.

Resturile anatomice reflectă preponderența părților de corp bogate în carne, iar urmele antropice atestă activități de sacrificare, tranșare, jupuire și descărnare realizate cu unelte de diferite tipuri. În cazul câinilor, urmele similare pot sugera includerea acestei specii în activitățile alimentare.

Comparativ cu alte situri Gumelnița A1 (Vlădiceasca, Palazu Mare), situl de la Alexandria, punctul „Limonagiul” se distinge prin cea mai mare proporție de animale domestice și cel mai scăzut aport al vânatului.

*

Contributii privind exploatarea animalelor în cadrul comunității eneolitice Bodrogresztúr. Studiu de caz: Situl de la Pecica-Duvenbeck

Drd. Xenia Pop

Institutul de Arheologie „Vasile Pârvan”, București

Cultura Bodrogresztúr este rezultatul uneia dintre cele mai reprezentative comunități care s-a dezvoltat de-a lungul eneoliticului mijlociu în estul Ungariei și Slovaciei, nordul Serbiei, nord-vestul și vestul României.

Studiul de față dorește să prezinte rezultatele analizei arheozoologice din situl de la Pecica-Duvenbeck, județul Arad, atribuit acestei culturi. Materialul arheozoologic provine din patru complexe arheologice, considerate ca fiind gropi de mari dimensiuni. Eșantionul faunistic numără aproximativ 536 de resturi osoase. Cele mai multe oase aparțin bovinelor, urmate de suinele domestice și de grupul ovicaprinelor.

Din categoria speciilor sălbatice au fost identificate oase de bour și de mistreț. Printre materialele arheofaunale au fost descoperite și fragmente de scoica *Unio*.

*

Antracologia culturii Gumelnița. Considerații preliminare

Drd. Iacob Mihaela-Cristina

Institutul de Arheologie "Vasile Pârvan", București

Cultura Gumelnița (cca. 4700-3900 î.Hr.) este o parte integrantă a complexului cultural Kodjadermen - Karanovo - Gumelnița VI, fiind una dintre cele mai semnificative manifestări eneolitice din sud-estul Europei, plasată într-o perioadă marcată de oscilații climatice care au influențat compoziția și extinderea pădurilor, cu implicații directe asupra relației dintre comunitățile umane și mediul înconjurător. Arealul de răspândire al culturii acoperă sudul României și nord-estul Bulgariei, aceasta caracterizându-se printr-o densitate ridicată a așezărilor, un sistem economic diversificat și o organizare socială complexă.

În acest context, analiza antracologică reprezintă o bază majoră pentru documentarea exploatarea resurselor lemnoase și a modului în care acestea reflectă nivelul de adaptare a comunităților preistorice la mediul vegetal. Lemnul carbonizat conservat în contexte arheologice constituie o sursă importantă de informații privind compoziția vegetației și strategiile de gestionare a resurselor forestiere, fie că este vorba despre lemn utilizat la construcții sau la activități domestice. Astfel, determinările taxonomice reliefează preferințele comunităților preistorice în materie de specii de lemn folosite, indicând o cunoaștere profundă asupra proprietăților vegetației arborescente. În cazul culturii Gumelnița, reconstrucția paleovegetației sugerează o relație indispensabilă a comunității cu mediul natural. Aceste analize contribuie la înțelegerea modului în care comunitățile Gumelnița și-au gestionat resursele vegetale, evidențiind impactul activității umane asupra mediului și adaptările comunităților eneolitice la schimbările climatice. Prezentarea se focusează pe analize incipiente pe probe provenite din trei situri, Sultana - Malu Roșu, Măriuța - La Movilă și Geangoești Hulă, rezultatele obținute trebuind înțelese în contextul unei faze inițiale a cercetării, având rolul de a fundamenta viitoare investigații antracologice de detaliu, pe care îmi concentrez teza de doctorat. Printr-o abordare comparativă, se urmărește conturarea unor modele preliminare privind exploatarea resurselor lemnoase în funcție de caracteristicile geografice și funcționale ale siturilor.

În concluzie, importanța acestei prezentări constă în contribuția la fundamentarea unei perspective paleoecologice coerente asupra peisajului eneolitic. Analiza antracologică nu reprezintă doar un instrument auxiliar al cercetării arheologice, ci un element esențial pentru înțelegerea integrată a interacțiunilor om-mediul în preistorie.

*

Câteva considerații despre contribuțiile arheologiei experimentale în studiul utilajului litic cioplit

Drd. Ioana Cosmina Hrințuc

Institutul de Arheologie „Vasile Pârvan”, București

Arheologia experimentală reprezintă un domeniu care s-a dezvoltat și a căpătat consistență științifică cu precădere în secolele al XX-lea și al XXI-lea. De-a lungul timpului, cercetători și entuziaști ai arheologiei au realizat experimente de cioplire și de utilizare a pietrei în diferite contexte. Eforturile lor au fost documentate în diferite publicații de specialitate, urmând ca de-a lungul timpului această disciplină să cunoască o evoluție semnificativă și să atingă standarde metodologice înalte.

Obiectivul acestei prezentări este legat de evidențierea importanței acestui domeniu de studiu în contextul general al disciplinei arheologice precum și de modul în care arheologia experimentală contribuie la înțelegerea uneltelor litice, atât sub aspectul tehnologiilor de obținere, cât și a funcționalității lor.

Câteva idei centrale ale impactului arheologiei experimentale asupra studiului uneltelor litice cioplite pe care le-am conturat și îmi propun să le dezvolt sunt reprezentate de înțelegerea tehnologică, perspectivele comportamentale (arheologia experimentală s-a extins dincolo de simpla reproducere a anumitor unelte, ea ținând cont de contextul cultural, disponibilitatea materiilor prime dar și de comportamentul implicat în crearea și utilizarea uneltelor), demitizarea anumitor concepții eronate și nu în ultimul rând disponibilitatea materiilor prime. Printre multe alte perspective pe care le oferă arheologia experimentală litică este necesar să dezvoltăm câteva idei și despre ceea ce înseamnă rolul contextului de analiză pe care această arheologie ni-l propune. Înțelegerea contextului mai amplu în care au fost folosite aceste unelte a fost posibil cu ajutorul arheologiei experimentale. Contextul larg în care acestea au fost confecționate, folosite și abandonate reprezintă un moment esențial în reconstituirea comportamentelor umane. Contextul pe care ar trebui să-l avem în vedere când descriem o unealtă nu se rezumă doar la poziția ei în cadrul sitului sau la descrierea sa în mod analogic, în raport cu alte piese de acest fel. Contextul trebuie reprezentat de o analiză interdisciplinară care să cuprindă nu doar aspecte de ordin arheologic, ci și aspecte de natură economică, simbolică, socială sau chiar tehnologică.

*

Simboluri ale elitei în epoca bronzului. Sceptrul de piatră de la Zurbaua

Drd. Talida Radu

Institutul de Arheologie "Vasile Pârvan", București

În timpul cercetărilor întreprinse de Institutul de Arheologie „Vasile Pârvan” pe tronsonul de nord al autostrăzii A0, pe raza localității Zurbaua a fost identificat un sit pluristratificat, cu urme de locuire din neolitic până în perioada contemporană. În acest sit a fost cercetată o așezare de epoca bronzului, cultura Tei, de mari dimensiuni. În timpul excavărilor a fost descoperit un artefact remarcabil: un topor-sceptru din piatră, de 13 cm lungime, realizat din gresie carbonatică fină gri deschis. Piesa, fragmentară și uzată, prezintă o lamă arcuită asemănătoare unui cioc de pasăre răpitoare și o nervură mediană în relief, imitând formele turnate din bronz.

Sceptrul de la Zurbaua aparține unui grup rar de topoare-sceptru de tip Drajna, cunoscute prin doar câteva exemplare în România (Biertan, Pantelimon de Sus), Bulgaria (Lyulin, Glavan) și

Anatolia (epava Uluburun). Variantele din bronz provin din Drajna de Jos și Lozova II, iar matrițe similare au fost identificate la Pobit Kamāk.

Tipologic, aceste obiecte sunt considerate simboluri de prestigiu, fără utilitate practică, asociate elitelor din epoca bronzului. Originea lor este plasată în bazinul superior al Tisei și zona nord-pontică, iar răspândirea se leagă de comunitățile culturii Noua–Sabatinovka–Coslogeni. Pe baza contextului stratigrafic și a analogiilor, piesa de la Zurbaua este atribuită culturii Tei și este contemporană cu artefactul similar de la Uluburun.

*

Dieta și mobilitatea comunităților umane din regiunea Dunării Inferioare, la începutul mileniului 1 î.Hr. Studiu de caz: Înmormântările din așezările culturii Babadag

Drd. Noria Petrache

Universitatea din București, Școala Doctorală a Facultății de Istorie

Problematika abordată vizează practicile funerare și strategiile de subzistență adoptate de comunitățile Babadag, datate în perioada timpurie a epocii fierului. Această cercetare își propune să ofere răspunsuri întrebărilor referitoare la relația dintre practicile funerare atipice, originea și tiparele alimentare ale indivizilor care au beneficiat de astfel de înmormântări.

Obiceiurile funerare ale comunităților emergente de la începutul epocii Fierului din Dobrogea, atribuite culturii Babadag, reflectă transformări culturale ample și procese de restructurare socială semnificative. Absența cimitirelor organizate și recurența înmormântărilor în interiorul așezărilor – adesea caracterizate drept „deviante” sau „macabre” –, reprezintă un tip de comportament social dificil de interpretat. Astfel, studiul de față subliniază relevanța analizelor de izotopi stabili în arheologie ($\delta^{13}\text{C}$, $\delta^{15}\text{N}$, $\delta^{18}\text{O}$, $\delta^{34}\text{S}$) pentru elucidarea comportamentului uman și a mecanismelor de adaptare la schimbările socio-culturale și de mediu, oferind informații despre diferențele dietetice și originea indivizilor.

Lucrarea de față prezintă datele izotopice $\delta^{13}\text{C}$ și $\delta^{15}\text{N}$ obținute până acum, în urma analizelor probelor umane, faunistice și paleobotanice descoperite în diverse situri arheologice aparținând culturii Babadag. Această inițiativă reprezintă prima tentativă de aplicare a analizelor de izotopi stabili pentru aceste comunități în vederea analizării aspectelor legate de dietă. Practicile funerare pot fi interpretate ca o fereastră către structura socială și dinamica culturală a grupurilor studiate, putând constitui indicatori ai unor stratificări sau diferențieri socio-economice. Observând diferențele sau asemănările dintre dietele indivizilor cercetați putem testa ipoteza arheologică potrivit căreia înmormântările deviate ar putea reflecta statutul social marginal, particular sau distinct al indivizilor respectivi. În același timp, cercetarea de față explorează

interacțiunea dintre obiceiurile alimentare și transformările climatice, culturale și de mediu caracteristice acestei perioade protoistorice.

Această cercetare evidențiază valoarea analizelor izotopice în arheologie, având potențialul de a dezvălui rețeaua complexă de practici alimentare asociate cu ritualurile funerare, adaptarea la mediul înconjurător și evoluția societală din perioada timpurie a epocii fierului în regiunea Dunării de Jos.

*

Agenți ai memoriei. Agentivitatea socială a pieselor elenistice de orfevrărie în contextele funerare tomitane

Drd. Bianca Profiran

Institutul de Arheologie și Istoria Artei, Cluj

Studiul explorează rolul obiectelor de orfevrărie elenistice descoperite în necropolele tomitane, analizate ca agenți ai memoriei și ai identității sociale în cadrul ritualurilor funerare. Depunerile de podoabe, însoțite de gesturi performative și practici ritualice, sunt interpretate ca instrumente de comunicare simbolică între comunitate și sfera transcendentă, reflectând totodată norme sociale, ierarhii și elemente de prestigiu. Analiza iconografiei și a contextelor arheologice relevă specificul periferic al mormintelor de la Tomis, unde interacțiunea dintre tradițiile grecești și elementele culturale ale mediului barbar microscitic generează forme hibride de expresie identitară. Astfel, piesele de orfevrărie nu sunt doar accesorii decorative, ci veritabili markeri sociali și culturali, purtători ai unei memorii colective care articulează apartenența, alteritatea și continuitatea în spațiul pontic elenistic.

*

Evoluția reprezentării lui Apollo pe monedele din Tomis și Histria: de la idealul arhaic la simbol imperial

Drd. Ioana Costina Dorcu

Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, Iași

Monedele antice reprezintă un mediu privilegiat pentru studiul iconografiei și al simbolismului religios și politic. În cazul cetăților Tomis și Histria, Apollo a jucat un rol central ca divinitate tutelară și simbol al identității civice, iar reprezentările sale pe monede reflectă atât influențele artistice grecești, cât și transformările culturale și politice locale. În perioada arhaică, imaginea lui Apollo pe monedele din aceste cetăți urmează tiparele stilistice ioniene, prezentând trăsături idealizate și atribute caracteristice, precum lira și laurul, subliniind astfel rolul său ca protector al cetății și zeu al armoniei și ordinii. În perioada clasică și elenistică, reprezentările devin mai dinamice, cu trăsături faciale mai naturaliste și expresii care accentuează caracterul divin și

autoritatea morală a zeului, reflectând în același timp influențele politice ale regatelor pontice și ale lumii elenistice. Odată cu integrarea treptată a cetăților Tomis și Histria în sfera romană, Apollo își păstrează prezența pe monede, dar dobândește noi semnificații: devine un simbol al stabilității și al continuității culturale, asociat cu legitimitatea autorității imperiale. Analiza comparativă a tipurilor monetare arată diferențe subtile între cele două cetăți în ceea ce privește stilul artistic și alegerea atributelor, sugerând adaptări locale ale cultului și o conștientizare a identității civice în raport cu puterea romană. Acest studiu oferă o perspectivă asupra modului în care un simbol religios, precum Apollo, a fost reinterpretat de-a lungul secolelor, de la idealul arhaic la simbolul imperial, ilustrând conexiunea dintre artă, religie și strategie politică în contextul Dobrogei antice. Prin această analiză, se evidențiază importanța monedelor ca surse istorice pentru înțelegerea culturii vizuale și a mecanismelor de reprezentare a puterii în cetățile greco-romane de la Marea Neagră.

*

Un lot de ștampile amforice elenistice descoperite la Valu lui Traian (Valea Seacă) Secolele III-II î.Chr.

Drd. Palamiuc Ștefan-Daniel

Institutul de Istorie „George Barițiu” din Cluj-Napoca

Cercetarea arheologică preventivă a valului de piatră al castrului XIX de la Valu lui Traian (Valea Seacă) a pus în evidență în intramurosul castrului o așezare anterior necunoscută, datată în perioada elenistică (sec. III-II î.Chr). În complexele cercetate au fost descoperite pe lângă fragmentele de ceramica de bucătărie (lucrate la roată sau lucrate la mână - autohtone) și fragmente de amfore și câteva ștampile ale acestora. Ștampilele amforice provin din centre bine cunoscute ale perioadei elenistice din zona Egeei (Thassos, Rhodos) și Pontică (Sinope, Mesembria, Heraclea Pontică).

*

Arheozoologia sectorului “Acropolă Centru-Sud” din cadrul cetății Histria

Drd. Dinu Horia

Institutul de Arheologie ”Vasile Pârvan”, București

Prezentarea face parte din teza de doctorat în curs de elaborare, intitulată Arheozoologia cetății Histria: o abordare diacronică a faunei din epocile grecești și romane. Scopul proiectului este realizarea unui studiu amplu asupra faunei greco-romane din Histria (jud. Constanța), având în vedere lipsa unei sinteze arheozoologice care să integreze date provenite din mai multe sectoare și epoci. Motivația alegerii acestei teme derivă din necesitatea unei sinteze care să surprindă evoluția relației om–animal pe parcursul celor peste 1300 de ani de locuire ai cetății, din perioada arhaică până în cea romano-bizantină. Studiul preliminar asupra materialului faunistic din sectorul

„Acropolă Centru-Sud” urmărește identificarea speciilor, evaluarea numărului minim de indivizi, determinarea vârstei, precum și evidențierea particularităților tafonomice și paleoeconomice. Rezultatele vor contribui la înțelegerea paleoeconomiei, paleomediului și dinamicii comunităților umane din Histria.

*

Intervenții post-ardere asupra ceramicii La Tène din estul Bazinului Carpatic: practici de recondiționare

Drd. Roxana Cirt

Institutul de Istorie “George Barițiu” Cluj-Napoca

Practica recondiționării ceramicii reprezintă un aspect relativ puțin explorat în cercetarea arheologică a celei de-a doua epoci a fierului, deși relevanța sa este notabilă în înțelegerea comportamentului tehnologic, economic și cultural al comunităților preistorice. Intervențiile post-ardere, vizibile sub forma unor perforații, elemente metalice sau urme de adezivi, reflectă preocuparea pragmatică a comunităților din epocă pentru conservarea și reutilizarea obiectelor de uz cotidian.

Studiul propune o analiză aplicată a recondiționării vaselor în mediul La Tène răsăritean, valorificând atât loturi ceramice provenite din ateliere de olărit, cât și date din contexte de consum. Sunt discutate tipurile de intervenții, prin raportare la tipologii pentru preistorie și antichitate, precum și potențialul lor de a reflecta practici economice și sociale.

Cazurile documentate demonstrează o practică frecventă și adaptativă de prelungire a duratei de viață a recipientelor. Intervențiile identificate — de la perforații circulare și fixări metalice, la adezivi organici și înlocuiri structurale — sunt atestate atât în mediul de producție, cât și în cel de consum, sugerând o paletă tehnologică diversă și o valorizare funcțională a obiectelor.

Dovezile arheologice din contexte de producție — vase cu reparații, posibile instrumente pentru perforare/sură — sugerează că o parte din recondiționări ar fi putut fi executate în atelierele de olărit. Pentru recondiționări mai complexe, precum înlocuirea unor elemente ceramice cu elemente din bronz, se conturează ipoteza unor reparații comisionate, presupunând colaborarea cu artizani specializați în prelucrarea metalelor.

Analiza comparativă a materialelor ceramice provenite din siturile din bazinul superior al Tisei și din Câmpia de Vest evidențiază nu doar variații ale frecvenței și ale distribuției pe complexe a intervențiilor, ci și posibile rațiuni economice și opțiuni tehnologice locale care au orientat deciziile de recondiționare. Studiul sugerează că astfel de intervenții nu sunt izolate, ci fac parte dintr-un sistem adaptativ de practici tehnologice și economice în La Tène-ul răsăritean, cu implicații legate de valoarea obiectelor ceramice, disponibilitatea materiilor prime/produselor finite și variabilitatea teritorială și temporală a accesului sau a capacității de achiziție.

*

Un complex atribuit culturii Militari–Chilia, descoperit în situl Parepa 3

(com. Tomșani, jud. Prahova)

Drd. Alin Diaconu

Institutul de Arheologie ”Vasile Pârvan”, București

În 2023, cu ocazia săpăturilor preventive desfășurate pentru realizarea autostrăzii A7, pe Lot 1, a fost identificat în zona satului Parepa-Rușani, un sit ce aparține, din punct de vedere cultural, culturii Militari-Chilia.

În cele trei secțiuni (notate S1, S2 și S3) realizate pe traonsonul viitoarei autostrazi a fost identificat un număr semnificativ de complexe arheologice. În S2, pe lângă alte complexe, se remarcă o groapă cu un inventar arheologic foarte variat, denumită Cx 102: o cățuie, un pahar, și câteva vase întregibile. Scopul acestei lucrări este analiza detaliată a pieselor din acestui complex.

*

O reevaluare a situației descoperirilor arheologice din teritoriul comunei Prejmer, jud. Brașov

Drd. Andrei Daniel Barbu

Institutul de Arheologie „Vasile Pârvan”

Lucrarea de față aduce în discuție o reevaluare a siturilor și descoperirilor din comuna Prejmer, din diverse epoci istorice, cu scopul de a clarifica situația prezentă a acestora.

Pe lângă analiza concretă a caracteristicilor referitoare la descoperiri și la piesele discutate, precum încadrarea tipologică și cronologică ale acestora, un pas important constă în încercarea de a identifica și a amplasa pe hartă locurile de unde acestea au fost recuperate și posibila lor relație cu siturile arheologice din zonă. Mai precis, vor fi reanalizate informațiile publicate anterior, în special cele referitoare la amplasarea și contextul descoperirii. Acestea vor fi completate cu date obținute din fosta arhivă a Muzeului Săsesc al Țării Bârsei din Brașov (*Burzenländer Sächsisches Museum*), păstrată parțial în patrimoniul Muzeului Județean de Istorie Brașov și prea puțin valorificată. Pentru localizarea exactă a locurilor cu descoperiri, pe lângă datele disponibile în literatura de specialitate, sunt utilizate hărțile istorice și verificarea în teren a locurilor cu potențial.

*

Biserica fortificată din Homorod în lumina cercetărilor arheologice recente

Drd. Cătălina State
Drd. Raluca Postolea
Institutul de Arheologie „Vasile Pârvan”, București

Localitatea Homorod, situată în sud-estul Transilvaniei, reprezintă un punct de interes major pentru studiul arhitecturii fortificate săsești și al evoluției spațiilor eclesiastice rurale. Ansamblul fortificat are în centrul său biserica evanghelică, ridicată inițial în secolul al XIII-lea ca o biserică-sală romanică, ulterior fortificată și transformată în stil gotic. În secolele XVIII–XIX, construcția a suferit modificări baroce și adăugiri moderne, rezultând o compoziție arhitecturală complexă, cu plan neregulat, turnuri defensive și două incinte concentrice.

În primăvara anului 2025 au fost efectuate cercetări arheologice preventive, în contextul proiectului de restaurare și valorificare turistică a ansamblului. Campania a inclus nouă sondaje arheologice, dispuse în exteriorul bisericii și pe liniile de fortificație, având ca obiectiv evaluarea stării arheologice generale, documentarea fundațiilor și stabilirea fazelor constructive.

Rezultatele preliminare au adus informații importante despre structura și evoluția ansamblului. La baza turnului masiv de deasupra corului a fost identificată o fundație coborând până la -2,65 m, cu mai multe etape de refacere, precum și urmele unei anexe (probabil sacristia) distrusă parțial în momentul ridicării turnului. În interiorul incintei fortificate, fundațiile curtinelor nordică și estică, adâncite până la -2,25 m, au fost ridicate peste un cimitir preexistent, fapt confirmat de numeroase morminte tăiate de ziduri.

Cercetarea a documentat și fundațiile incintei exterioare, parțial distruse și refăcute în epoca modernă. Pe latura de sud, zidul vechi a fost reconstruit retras față de aliniamentul original, iar pe vest au fost identificate urme ale unei refaceri târzii. Au fost analizate și structuri moderne, precum „școala veche” (sec. XIX) și ruine adosate incintei, indicând o utilizare continuă a spațiului până în epoca contemporană.

Cimitirul asociat bisericii a fost activ înainte de fortificare, fiind ulterior restrâns în incinta interioară. Până în prezent, au fost identificate 16 morminte, databile între epoca medievală și modernă timpurie. Cercetările din 2025 confirmă caracterul pluristratificat al ansamblului, relevând o evoluție constructivă complexă și un potențial științific deosebit pentru etapele viitoare ale proiectului de restaurare.